

הלכות פסח בימין תסא

(מהר"ל). (ל) אם שני מצות שוככות *זו על זו פתגור (לי) קדם אפיתן, אטורים, דתרי קמצה פפולה (מהר"ח). וכן יש לזכור (לה) שלא (י) וין יגעו זה בזה בתגור בעורן לחין, פי אין תגור שולט במקום נגיעתן ובאין לידו חטוין (ביי בשם א"ח):

שערי השוכה

שוככות דע"ז, אבל פאלו הקוקון שפגרת תאפיה שיה ככל תלקיחה אין חלוק בין קרום דק לזב קצת יותר א' בין בוצא תגרת סעז א' לבוצא תגרת מעקר לעקר. ע"ש. וישן לקטן ס"ק יד: (י) יגעו. עכ"ה"ש בשם תלמידי בית יצחק שפולמיר פאלין מריה העשיל ויל אבד לי קשארע שאלה מעיקן ופוקה לקניו תהי קענה לקנייביתו להודות הוראה זו ונראה אם אין הנפיקה נראה משני עבריהם כו, ע"ש. והנה נראה ע"ש"ש שפתי מצוה לכ"כ להודות הוא שפתי"ת"ר שלא פדקדוק, כי ח"ו למלות בוקי סריקו בגאון ויל שפטר סתורצה בנה לכ"כ. אף הנהנה לומר שיקה סומך על ראות עיניהם והסתגמם בקסם הוראה זאת פרה הנשים שהם ונילות פמשה אופה ותן יודעין דיותר ולתקון ולתקול בין הנפיקה שפתי"ת קאיר וכן הנפיקה שפתי"ת החמור, וכאשר עושים הסורים לעצמם כשמצא בעולות איהו שאלה רביעיות פאקרים שפתי"ת הנה או בעצם מצמיות הע"ף קשה"תא לפניו זרם עלי לבית פקשר וקריה לרצת סו רבי, דרמם לשאל כנישים אש"י עוקים בנה ובקרי"אם כסרגוליס וסומים עלים בענין אבל לא בהוראה, וישן בעל"ן פי אלו טרבות קאמר: מקבירי של כרייבי נפי שאינו בקי פתיגוליס, ונס מ"ש שפתי לראות שני עבריתם, נראה שהוא ע"ש פד"ש הבית שפטר חלק החמור מן העליון והנה מצות עבות שהיה רמלים בהם אז. וישן בבית יצחק שם מ"ש שראה וישמעעל תשובת הגאון מהר"ש שמואל סימן סג שפתי"ת מכת"י הגאון מהר"ש ז"ל (שקרה רבו של הגאון בעל מניש ז"ל), וע"ש שקבב ששפע מהר"י כ"ץ ז"ל (הוא א"י הגאון בעל שארתי"ת) שפתי"ת על וקרי אב"ד בקראנא שחמיר אפילו מצה נפיקה באמצע כמו אמצע כו, והשם מהר"ל מסרנא כתב דאין וישלש קלל לנפוחה כו, ע"ש, ומיש במקום שמואל על חתי"ת פראה שכי בשם מהר"ל מלחם הפנים דקאמר כ"ן דאפי לה נפסה, ולא אפתיין שפתי"ת לאו בנפח פתוח המצה מיני כו, ע"ש: הנה תראה נראה דבריו אלו כפולש ש"דא ש"דא פ"ד"ל הורו סה"ר שמואל אבות ז"ל בתשובת דב"ש סימן רל"ו ושער שכתב רמ"ה ז"ל, וכתב בסיומן שעי"ן שאין לחלק דהנפיקה דגבי לתם הפנים הוא קבל תלם, דאיפא סתפגרא כו, ע"ש, וישן כשהיה א"י מהר"ש מליקלן סימן קה. וישן פכ"י שכתב בשם השוכה מהר"ש ז"ל שכתב בשם מהר"ש באסן דמצה נפיקה לאו בנפיקה כ"ד אלא במצה שכתב קצת ויש משש באמצעיותה, ומתנים זכות הקנים ע"ז, וישן בדבר שמואל שפתי"ת בשם ר"ם דברי מאור בריקוקין ג"כ, עכ"ל חתי"ת, וראה שם הוא פסיקם לה ז"ל וכן המנהג כאשר כתבו פסיקם. ע"כ הגיה"ה, וקבר שכתבי שפתי"ת שמואל קבב שכתבין אין חשש נפיקה וכן נהגים שמה שלא ילמדו ככל פמשת ריקוקין, רק פשי"ת"א האופה בביאת המצה לתגור הוא נפחה ונולח פריה עינות תמין תם בקרי"אם במעשה יריהם לתפ"י אי תפחת קממת חסון או לא, אך במצות עבות קצת יש להור ולתקוק בהלוקים שונקרו בפיקסם, ובמקומות שאותוין עעשה עבות בידים משל על המורה למדש בפרקה שיקרוה שלא תהיה עבה ססה, ונס שאם יהיה שם איהו נפוח או שפעת שחוקה אם הפצה תצא בקניית מקומות שלש להסתפק בהם אם נאפית פראו, שיעשו שאלת תם ולא ילעו על פנים, והארצו קאדאנא אכשו דרי זבא העלמא מונעים עצמם תלפמית מצה קצת רק אופין ריקוקין תאשר צדיק לשחוקה סתנו כרתסו או וכו כפדוקה, אף אם אינו בריקוקין שפתי"ת, וכן נראה שקלים הנפיקה אשתי לרביעיות קנייה איהו בשאר פני מצה זו ו' יש לספק בה אם נאפית בהן בשאר חלקי המצה, יש לאפ"ה ולהנהיג בה דין מצה שפתי"ת, וכן נראה סדכרי הברי"שמואל שהכאמי ליעיל ספתי"ת טו, וישן שם. וע"ש בדבר שמואל שפתי"ת שפתי"ת לומר שהחפון פוטן אפיה אפילו תהי ודאי, אינו פי אם ספין נאפיה, ולפי רב הפוקים שהוא דרבו, יש לחלק כפמלת המצות או נפיקתו כשגולד איהו ססק, וצדק עיין בזה, ויש להחמיר במקום שאין הפ"י, ויש פמשת חנוך ב"י בבצה נפוחה או

באר היטב

הסכמת האחרונים, וכ"כ בס' א"י, וכתב שם קשם זקנו הגאון דאין לאסר א"כ ופר שהקבב עלתה למעלה והתקב צדיה שיקנה בו חלל מחזיק כמו אגוז לוח שקורין תז"ל-ג"ס גדולה או אצבע-גדול בינתי, וכ"כ המ"א, וכתב עוד המ"א: ואפילו בקבב שלא עלתה למעלה נאיתי גאוני דורנו מורין לאסר מקום הקבב לבד וישאר מצה מתירים אפילו מרף הפסח, וכן קצאחי כתוב בשם הגאון מהר"י הרנוויץ, ואם יש שני קבבים קבב בחוץ קבב וחששין לאסר בלה, ומצאתי כתוב אם הקבב ט"ל קטר ואם יש קלעול"ד"י כחוכו אסור, עכ"ל: (י) יגעו. ובדיעבד אם נשכו זה בזה ושניהם נוגעים כתגור למטה אז חם תאש שולט למטה שפיר ונאפה פרינו ומפר, ויש"ל, מ"א, ואפילו פפסה אין לאסר, ע"ש וישן בתשובת בית יצחק סימן סח שפתי"ת מצה פפחה אם אינו נראה הנפוח מבחון אכל אם נראה הנפוח מבחון יש לאסר, וכתב שם שיש קבלה בידו מהגאון מהר"ד העשיל, וע"ש:

באר הלקה

דהנה אפלו נמצא תוך הפסח, וישן כמגן אברהם שיש מחמירין אז לשרוקי (82) אף-על-פי שאינו תמין פריד אלא חשש בעלמא: * זו על זו פתגור וכו'. פתב כספר חסד משה זה לענו: בדין זה וכן בדין פפולה תהי נראה דכל שדוקים אחד מנישכה אין אסור בנה ונתי זה קמצה עבה תרבה, ואין פנה רק אם שוככות זה על זה או דבוקה וכתפפרידים זה מזה יתפרדו בלי נשיכה, אבל אם הם בנשיכה יחדו ידבוקו, זה נבוא על-פירב קשהגמול רף ודבוק בלי פריד קאלו נולשות קאחד, ומכל מקום לא מלאמי לבי להחליט ספר (83) הואיל ולא פרשו הסוקים, ואולי מתחלה היו מקדקים בפרד

משנה ברורה

דבמצות נקוה שלנו אין לחש להאכעבועות והתחלים הנפרים מבחון ומכפנים בדרך רבא דבא הנעשים מתמת האור, שאפילו אינם קרוים נקים רק קצת בעבי אין לחש; ונפוח באמצעיותה הינו שפנדוד חצי העליון העליון מהסתחוף"י, דהוה שכיח דק במצות העבות קצת, ודע, דאפילו באופן שהיא נפוחה לכלי עלמא, דעת החק"י צ"ק שאין לאסר תפ"ת, (פס) כי אם אותה מצה עצמה שנתפחה, והוא הדין לענין פפולה, ובאליה רבה מחמיר לאסר התפחות (סג) בנפוחה, אף בהנאה יש להקל, עיין שם, ונראה בפעולות, בדעת החק"י צ"ק: (ל) אם שני מצות שוככות. הינו (ע) אפילו רק מקצת מצה זו תהי מנת פמגור על מצה מצה זו, והשם, לפי שמקום הדבוק אין האש שולט שם, ועל-כן רינו כמנהג שנתפלה במקצת, ונאסרה כל מצה פלינה ומצה שנתחונה, ואם תהי זה קדם פסח, מסיר מקום הדבוק עם רחב גודל מפצה זו וכן פי האי פוקא מפצה שמתקיה: (לז) קדם אפיתן. רוצה לומר, והניח שם עד שנאפו פך, אבל אם האופה הפרידן תכף, (ע"ה) נראה להחמיר [א"ר]: (לח) שלא יגעו זה בזה (ע"ה), ובדיעבד (ע"ה) אם נגעו ונשכו זה בזה, כיון ששניהם נוגעים למטה בהם המגור, ח"ם האש שולט למטה שפיר"ה (84) ונאפה פרינו ומפר:

שער הציצין

(סח) וגם הנה"י מחמיר דבריו לתלכה, אכן סתי"אדם העתיק דברי האלה נכה: (ט) וכן הפלים פשאין בו ששים יש לאסרו וכן הרי"ב א"י ז"ל, אך אם כבר נשפשו בו יש להקל, וכן שם: (ע) אחרונים: (ע"ה) אף דהמתי"אדם פתב דתלוי כפולתא של החק"י צ"ק ואלהי רבה ולענו אם תהיו ס"ד פמגור כשהחפון נמשכין, אבל פבר הכרענו שם בזה למעלה להקל: (ע"ה) אחרונים:

הרה"ם: 1 אכעבועות. 2 טגרת, פמפיה.

הַלְבוֹת פֶּסַח סִימָן תַּסֵּא

ביאורים ומוספים

ומצות שלנו שהן דקות מאד, ואף הום התנור חזק מאד, דעת הגרי"י קניבסקי (ארחות רבנו ח"ב עמ' נג) שאין צריך להחמיר ולשרוף את מקום הכפולות, ואף מותר להשהותן בבית בפסח ואין לחוש שמא יבא לאוכלן, כיון שמן הסתם נאפה אף מקום הכפל, ואין מחמירים אלא באכילה.

[ביה"ל ד"ה זז]

וקבל מקום לא קלאני לבי לקהליט קטר פנה⁶⁰.

88) ולענין מצה כשרה שנגעה במצה כפולה, כתב במשני"ב לעיל (ס"ק כט) שאף אם היא נשכה בה אינן בגוף אחד, ואינה אוסרתה אלא בכדי נטילה.

החזו"א (א"ח סי' קכב ס"ק י ד"ה כתב), שאף באופן זה אסור משום הומרת כפולה.

ומה שרגילים בשעת גלגול העיסה להניח חציה האחד על חציה האחר ולמועכם, ונוצר כעין מראה כפולה, כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"ח סי' קטו) שפשוט שאין זה נחשב אלא כעיסה אחת, ואין לחוש בזה כלל משום חומרת כפולה, ואף אם נוצר על ידי כך סדק פתוח משני הצדדים, דעת הגר"י קרליץ (חוט שני פסח פ"ב ס"ק י) שמעיקר הדין אין מקום לחוש שמא לא נרבק הכפל היטב, אלא שהחזו"א החמיר לעצמו באופן זה נראה ארחות רבנו (ח"ב עמ' נב-נד) ברעת החזו"א והגרי"י קניבסקי, באופנים שונים של מצה כפולה.

ומצה שנגמרה עריכתה וירא שמא תחמיץ, כתב הרמ"א לעיל (סי' תנט ס"ב) שיכול לשוברה ולחזור ללחש אותה ולעשותה כדי שהעסק יבטל את החימוץ, אמנם לכתחילה טוב להיזהר שלא לעשות כן, ובטעם הדבר כתב המשני"ב שם (ס"ק כג) שיש לחוש שמא לא יערבנה יפה בגוש אחד, אלא יהיו בה סדקים וכפלים ותאסר משום כפולה.

ומצות שדבקו בהן חתיכות בצק שיוצאות מהנקבים שמנקבים אותן, דעת הגר"י קרליץ (שם) שיש מקום להחמיר בזה, אלא שמעיקר הדין אין בזה משום 'כפולה' ואין למחות ביד המקילים בזה.

[משני"ב ס"ק לה]

שנפךר תצי העליון מהתחתון⁷⁹.

79) ואף לאופן השני של מצה נפוחה, שהמצה מתנפחת באמצעותה ללא חלל (כני"ל ס"ק לג), כתב הערוך השלחן (סי"ב) שאין לחוש במצות שלנו שהן דקות, שאין הנפיחות באה אלא ממיעוט הדקירות, או מפני חזק האש השולט על דקותה של המצה ומגביה אותה, ומימינו לא אסרנו מצה שלנו מחמת נפוחה.

[משני"ב ס"ק לח]

שלא יגעו זה בזה⁸⁰ וכו', חם האש שולט למטה שפיר⁸¹.

80) דוקא כשהן מונחות בתנור שיש לחוש שמא ידבקו זו בזו, אבל כשמכניסים מצה לתנור, כתב החזו"א (א"ח סי' קכ ס"ק יז ד"ה ונראה) שאין לחוש שלא תגע במצות שבתנור דרך הילכה או כשמוריד אותה לתנור, שאם כן יש לחוש על כל המצות שלנו שהן כפולות, שהרי מכניסים אותם לתנור עם מקל, ולשלם נופל חציה על חציה עד שמגלגלה במקל לפושטה בתנור, ובטעם הדבר כתב שם, שבאופן זה אין המצות נדבקות כלל זו לזו, ואף אם הן נדבקות מ"מ מיד הוא מפרידן [ראה משני"ב לעיל (ס"ק לז)]. תודו, שמיד בבניית המצה לתנור מן הסתם נתחממה בשיעור יד סולדת בו ואין בכח הכפל לצננה, והוסיף שם, שכל חשיש כפולה אינו אלא כשנפלה מחוץ לתנור ואין חום התנור מספיק לאפותה קודם שתחמיץ.

81) וכן בצידן העליון של המצות, כתב השו"ע הרב (ס"ב) שצריך שתשלוט שם האש, וכן מבואר בחזו"א (שם סי' קכב ס"ק י ד"ה כתב).

[ביה"ל ד"ה אין]

שיש מחמירין אן לקוה⁸².

82) והוא הדין כשמסירי בערב פסח משש שעות ומעלה, כתב השו"ע הרב (סכ"א) שאם אפשר ראוי לשרוף אף שאינו חמץ גמור אלא חשש בלבד, ומבואר במג"א (ס"ק יב) שעל כל פנים צריך להשליכו ולא להשהותו בביתו.

באר הגולה סג

הלכות פסח סימן תסב

תסב דין מירפרות אם מהמיצין, ובו ז' סעיפים:

א (א) *מי (ב) בלא מים אין מהמיצין (ג) קלל, ומתר לאכל בפסח מצה שגלושה במירפרות אפלו שהתה (ד) קל (ו) היום, באבל אין יוצא בה (ה) ידי חובתו מפני שהיא מצה (א) (ג) עשירה, וקרא קתיב 'לחם עני': ב מירפרות (ד) (ו) עם מים (ז) *מהמרים להחמיץ יותר משאר עפה, הלכך *אין ללוש *בהם, וואם לש בהם (ח) יאפה (ט) מיד: ג המתר *ללוש בנין אהיעלפי שאי אפשר לו בלא טפת מים שנופלת בשעת הפציר, ואף לכתחלה רגילים לתן מים בשעת הפציר (ט) פדי להתיר (י) נצוק,

שערי תשובה

שלא נאפית כראר ושקפו אותה פראוי על מונג קרוץ שקורין ריבאיידין, אחר אחריכך לפיר על אותו הריבאיידין מצות אחרות לכתחלה עכ"פ, שאי אפשר לנקותו היטב מפרורין וקמ' שאסור עליהם הגעלה, ועין סימן תנא: [2] עלשירה, עכ"פ. ועין בשו"ת נ"ב ח"א סימן כב בחטה שנוצצת בפסח בגרמקוניין² שעששים משמן ודבש ומים אין לסוף להחיר ולומר דמיפ עם מים היו נקשה ונקשה בטל כס' לפי שזה הלוי כזה, שאם נאמר מ"פ עם מים לא הנה רק נקשה מפילא מכות דנקשה דאונקא פסבאר לקען פשיט, וא"כ גם נקשה אסור בטשה, ע"ש, ועין סמךדורא תונא סמך לנשב דכריו אלו מצה שהקשו לו ע"ז מדבר הר"ש, ובשורה ביתאפריס סימן מ הארכתי בדברי הנ"ב ושאר פוסקים בה פקבדא שאחר אפיה המצות בדקי בחטאי שולאדי והצא בהם ורעוים שקורין קנעפליין, שיש בהם מין ולחלוחית בערך חמשה או ששה בקל קוראריס, ויש לחש על המצות שעששו מחטים אלו, יש להחמיר כזה כמו מ"פ מעט עם מים ששומר להחמיר, וכמ"ש הח"י סימן תננ לענין זעת בחטה, וראיה מסמך

באר היטב

(6) פרות. אפלו מפרות חמוצים, הסכטת הפוסקים, דלא פש"ז: (3) היום. כ' בכנה"ג וז"ל: וקראנ"ח ח"ב סימן עד העלה שיקרא שמים חש למאן דס"ל דמירפרות בלא מים מהמיצין והנה בשמור לשאר עפה, וא"א ו"ל הנה קנה שלא לאכל מצה שגלושה במירפרות רק ג"ט אחרון, גם בהפת"ש ירשים סימן קח מחמיר בפרך, עכ"ל: (2) עשירה, משמע דנזקא בקה"ג שגלושה במירפרות לבד היו מצה עשירה אבל בגלושה עם תערובת מים לא מקרי מצה עשירה, וכ"כ סב"ח לקמן סימן תנא דיוצאין בה בדיעבד, וכ"כ מהר"ל קס' גבורת"ה דמירפרות עם מים יוצא י"ח מצה בדיעבד, אבל המ"א פסימן תנא ס"ח ה השיג עליהם, וכ"ה הספמ"א אחרונים, וע"ל במ"א סימן תנא דאינו יוצא ידי מצה עניה כל ע"ש בה אפלו מעט מירפרות בא"כ הוא מעט המעט, ע"ש. וז"ל הכל שנתבאר בס' בענין שאין סרבישין בה טעם מירפרות מקרי לחם עני, ח"י, ע"ש: (7) עם מים. ה"ה נלוש תחלה עם מירפרות ואח"כ באו למים קדם שצאפה או להפיק, ח"י, ע"ש.

ונכון כשנתיכשו המ"פ תוך הקמת ואח"כ בא המים עליהם, ר"ן, ופ"ח על שם רש"בא מתירין: (8) מיד. ואם לא נאפה מיד, כיון שלא שהה שעור מיל בלא עסק ולא נגר בה שער המון וכה"ג, יש לאסור באכילה ולהחיר בהנאה ולהשהותו אחר פסח, ח"י, ע"ש. וכתב המ"א: וצ"ע אם נפל מעט מירפרות לתוך העסה ולא נאפה מיד אם יש לאסור בדיעבד, וברא"ש משמע דכך מועט אינו אסור, עכ"ל. וכתב הבאר היטב אשר לקני וז"ל: ומשום זה הסרתי לאסור שלש העסה ונפל מעט מוצת פניו לתוך העסה, ודוק, עכ"ל. ולא צריך לכל זה, דהא נבאר בסימן תסו דנצת אדם אינו מחמיר, ע"ש: (1) נצוק,

באר הגולה

ואחר כך עליהם חמימות רוב פלטה לחותן ונדבקו יחד, ומפל מקום אם התה עוד אינה צד להקל יש להקל ולהחיר בענין כזה, כן נראה לי, עד כאן לשוננו: * מהמרים להחמיר, עין בפוסקים דאיכא פלגא בטמין זו: לדעת רבנו תם ושארי פוסקים אינו אלא תמין בקשה, דחמין פבור אינו אלא טפים בלבד¹⁰, הדעת הרמב"ם דיעמה הוא חמין גמור, ועין בפרי"מגדים שהסכים דנזקא במעוט מים, אבל אם הרב מים, לכלי עלמא הוא חמין גמור וסב כר' עליס: * אין ללוש בהם, ובגמול מירפרות על חטים או קמח ונתבשר אם סר לאפות מתן מצות אחר"כ, ונקלו האחרונים¹¹: יש אוסרים, דקשה שייכא עליהם מים תהודור בהם פח מירפרות הקמה להחמיר¹², ויש מקלים, כיון שפכר פלה הלחלוחית ותבטלו לא תעורר שוב, עין פרי"מגדים ואלה רבה וחקי"צקב ותמ"דמשה ומאטר"מרכי ורגרי"ז ור"י א"ס, ונראה דבשעת הדחק יש לסמוך להקל וללוש¹³ סאתר שעקר דין המספר אינו לבלי עלמא, ולהר"ף והרמב"ם אינם מחמירים יותר משאר עסה שגלושה רק במים, והסכים הפגיד ורבנו מנחם לדעתם, אם"כ על-כלי פנים בנתכשו יש להקל: * בהם, ואם סר לקטף המצה במירפרות, פלגמא הוא בכריתא ודעת חכמים אסור, וכן פסק הרבנו חננאל בפרושו וסרשבי"א פתש"ק, ומביאו הבית"יוסף, והמספר השמיט זה משום דבטור תביא דלש אומרים דמלילה ראשונה ואילך סתם קטף, ודעה זו הובא בר"י צאות פלש רב שרי"א גאון, עין שם, אכן מנהגו להחמיר פנה, וכמו שכתב הרמ"א לקמיה: * ללוש בנין, אבל בשמיר"מ הו' תמין גמור ואחרונים, וכמו

משנה ברורה

א (א) מירפרות. בגון זין נשמן, והוא הדין דבשן ותלב ושאך כל המשקין, ויתבאר לקמן: (ב) בלא מים. הנה בלא מים קלל, (6) דאם יש בהם מים אפלו בל-שהוא הרי אלו מהמיצין: (ג) קלל. אפלו הם (ג) מפרות חמוצין אין מהמיצין את העפה¹²: (ד) קל היום. ונתפח (2) הבצק, דאין זה חמון אלא סרחון: (ה) ידי חובתו. הנה פנות (7) ראשון של פטי הלילות: ב (ו) עם מים. בין (8) שהמירפרות מרבין והמים מרעטין ובין להפיק¹³, וכתבו האחרונים, דאין חלוק בין שפלוש תחלה עם מירפרות ואחר"כ באו למים קדם שצאפה או להפיק, ואם נתבשר המירפרות תוך הקמת ואחר"כ באו המים עליהם, עין בבאר הלכה: (ז) מהמרים להחמיר וכו'. רוצה לומר, אפלו בפחות משעור מיל עלול להחמיר, הלכך וכו', דחלשין שפא ושה קדם אפיה: (ח) יאפה מיד¹⁴, ואם עבר ושה קדם (1) האפיה, יש (1) לאסור באכילה אף שלא שהה שעור מיל¹⁵, ובאלה רבה מצד להתיר בהפסד מ"ב אף באכילה, כל שלא שהה שעור מיל ולא מנפר בה סימני חמוצין¹⁶, ונראה דאם הנה דבר זה פשוטג בדנאי יש לסמוך להקל בשעת הדחק¹⁷, (8) ובג"ל בסימן תנא סעיף ג לענין לישא בפושרין, עין שם. ודע, דהרמב"ם האחרונים, דאף דקמא לן דאם אפה מיד מתר לאכל אותו המצה, מפל מקום אין יוצאין בה ידי חובת מצה, דכל שיש בו מירפרות אפלו מועט¹⁸, כל שנוגש בו טעם המירפרות מקרי מצה עשירה ואין יוצאין בה ידי חובה; ולא עוד אלא אפלו אם לשה במים ואחר"כ קטפה מלמעלה במירפרות וצאפה¹⁹, גם"כ אין יוצא בה ידי חובת מצה, (ט) דתו לא הוי לחם עני: ג (ט) פדי להתיר נצוק,

שער חציון

(8) רמב"ם ושאר פוסקים: (3) אחרונים, דלא כשלי"מבורים: (ג) רמב"ם: (2) פוסקים: (8) כן משמע מאחרונים, ועין לקמן בסעיף ג ובסעיף ו: (1) כן משמע מפג"מאברהם וחקי"צקב, דלא נסתפק הפג"מאברהם כי אם בנפל מעט מירפרות לתוך העסה: (1) אבל בהנאה מטר, וכן לשהותו עד אחר הפסח [ח"י]: (8) דהא פגמ"א דף לו איכא ופרין שאין לישן בפושרין, עין שם, והיו דמקלין לעיל לענין לישא בדיעבד אם הנה בשונג ובשעת הדחק, כל-שפן פנה: (ט) חקי"צקב, וכן מכות ברמב"ם פק"ה ממקום ומצה הלכה כ' וכן בטור:

תרומם: 1 מגררת, פמפיה, 2 לביבות מטונות, 3 שם מרת נפח.

